

Streszczenie przepisów dotyczących praw pasażerów podróżujących drogą morską w przypadku wypadków¹

Rozporządzenie (WE) nr 392/2009 w sprawie odpowiedzialności przewoźników pasażerskich na morskich drogach wodnych z tytułu wypadków zaczęło obowiązywać w państwach UE i państwach EOG² w dniu 31 grudnia 2012 r. Obejmuje ono niektóre przepisy Konwencji ateńskiej z 1974 r. (zmienionej protokołem z 2002 r.) w sprawie przewozu morzem pasażerów i ich bagażu.

[Przewoźnik dostarcza pasażerom co najmniej poniższe informacje przed wyjazdem lub w chwili wyjazdu w zakresie, w jakim rozporządzenie stosuje się w odniesieniu do ich przewozu. Streszczenie to nie ma mocy prawnej.]

Rozporządzenie (WE) nr 392/2009 w sprawie odpowiedzialności przewoźników pasażerskich na morskich drogach wodnych z tytułu wypadków zaczęło obowiązywać w państwach UE i państwach EOG² w dniu 31 grudnia 2012 r. Obejmuje ono niektóre przepisy Konwencji ateńskiej z 1974 r. (zmienionej protokołem z 2002 r.) w sprawie przewozu morzem pasażerów i ich bagażu.

Rozporządzenie stosuje się do wszystkich przewoźników świadczących usługi przewozu międzynarodowego, w tym przewozu między państwami członkowskimi UE, oraz pewnych rodzajów przewozów krajowych, pod warunkiem że:

- statek pływa pod banderą państwa członkowskiego lub został w nim zarejestrowany, lub
- umowa przewozu została zawarta w państwie członkowskim; lub
- miejsce wyjazdu lub przeznaczenia lub oba te miejsca, zgodnie z umową przewozu, znajdują się w państwie członkowskim.

Określa ono odpowiedzialność przewoźnika w odniesieniu do pasażerów, ich bagażu i pojazdów, jak również sprzętu do poruszania się, w razie wypadku.

Rozporządzenie to nie wpływa na prawo przewoźników do ograniczenia swojej odpowiedzialności za wypadki zgodnie z Międzynarodową konwencją o ograniczeniu odpowiedzialności za roszczenia morskie z 1976 r., zmienioną protokołem z 1996 r., w jej aktualnej formie.

Wypadki wchodzące w zakres rozporządzenia obejmują zarówno „incydenty żeglugowe”³, jak i incydenty niezwiązane z żeglugą, do których doszło w trakcie przewozu.

PRAWA PASAŻERÓW

Prawo do odszkodowania w przypadku śmierci lub szkody na osobie

Incydent żeglugowy: Pasażer ma prawo do odszkodowania od przewoźnika lub jego ubezpieczyciela w wysokości do 250 000 SDR⁴ w każdym przypadku z wyjątkiem okoliczności pozostających poza kontrolą przewoźnika (tj. działań wojennych, klęsk żywiołowych, działań osób trzecich).

Odszkodowanie może wzrosnąć do 400 000 SDR, chyba że przewoźnik udowodni, że incydent nastąpił bez jego winy lub zaniedbania.

Incydent niezwiązany z żeglugą: Pasażer ma prawo do odszkodowania od przewoźnika lub jego ubezpieczyciela w wysokości do 400 000 SDR, jeżeli udowodni, że incydent nastąpił z winy przewoźnika lub w wyniku popełnionego przez niego zaniedbania.

Prawo do odszkodowania z tytułu utraty lub uszkodzenia bagażu kabinowego

Incydent żeglugowy: Pasażer ma prawo do odszkodowania od przewoźnika do 2 250 SDR, chyba że przewoźnik udowodni, że incydent nastąpił bez jego winy lub zaniedbania.

Incydent niezwiązany z żeglugą: Pasażer ma prawo do odszkodowania od przewoźnika w wysokości do 2250 SDR, jeżeli udowodni, że incydent nastąpił z winy przewoźnika lub w wyniku popełnionego przez niego zaniedbania.

¹ Streszczenie przygotowane zgodnie z art. 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 392/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie odpowiedzialności przewoźników pasażerskich na morskich drogach wodnych z tytułu wypadków.

² Rozporządzenie będzie miało zastosowanie wobec państw EOG zgodnie z decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 17/2011 (Dz.U. L 171 z 30.6.2011, s. 15) po złożeniu stosownych notyfikacji przez zainteresowane państwa EOG.

³ Do celów tego rozporządzenia „zdarzenie morskie” oznacza: rozbicie statku, jego wywrócenie, zderzenie lub jego wejście na mieliznę, wybuch lub pożar na statku albo wadliwość statku. Wszystkie inne incydenty mające miejsce w trakcie przewozu do celów niniejszego streszczenia są „incydentami niezwiązanymi z żeglugą”.

⁴ Straty lub szkody poniesione w wyniku wypadku są obliczane na podstawie „jednostek rozliczeniowych”, które są „specjalnymi prawami ciągnięcia” (SDR) dla państw członkowskich będących stronami Międzynarodowego Funduszu Walutowego (wszystkie państwa członkowskie UE). Informacje i kursy przeliczeniowe dla SDR można znaleźć na następującej stronie internetowej: <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/sdr.htm>. W dniu 26 listopada 2012 r. 1 SDR = 1,18 EUR.

Prawo pasażera o ograniczonej sprawności ruchowej do odszkodowania z tytułu utraty lub uszkodzenia sprzętu umożliwiającego poruszanie się lub innego szczególnego sprzętu

Incydent żeglugowy: Pasażer ma prawo do odszkodowania od przewoźnika w wysokości odpowiadającej kwocie koniecznej do zastąpienia tego sprzętu lub, w odpowiednich przypadkach, kosztem jego naprawy, chyba że przewoźnik udowodni, że incydent nastąpił bez jego winy lub zaniedbania.

Incydent niezwiązany z żeglugą: Pasażer ma prawo do odszkodowania od przewoźnika w wysokości odpowiadającej kwocie koniecznej do zastąpienia tego sprzętu lub, w odpowiednich przypadkach, kosztem jego naprawy, jeżeli udowodni, że incydent nastąpił z winy przewoźnika lub w wyniku popełnionego przez niego zaniedbania.

Prawo do zaliczki w przypadku incydentu żeglugowego

W przypadku śmierci lub szkody na osobie, pasażer lub inna osoba uprawniona do odszkodowania ma prawo do zaliczki na pokrycie niecierpiących zwłoki potrzeb finansowych. Płatność oblicza się na podstawie poniesionych szkód, dokonuje się jej w ciągu 15 dni i nie może być ona niższa niż 21 000 EUR w przypadku śmierci.

ELEMENTY PROCEDURY I INNE ZAGADNIENIA

Pisemne powiadomienie

W przypadku uszkodzenia bagażu kabinowego lub innego bagażu pasażer musi bezzwłocznie powiadomić o tym pisemnie przewoźnika. Niespełnienie tego wymogu spowoduje utratę przez pasażera prawa do odszkodowania.

Terminy egzekwowania praw pasażerów

Zasadniczo każde powództwo o odszkodowanie przed właściwym sądem musi być wniesione przed upływem 2 lat. Data rozpoczęcia tego okresu może różnić się w zależności od rodzaju szkody.

Wyjątki dotyczące odpowiedzialności

Odpowiedzialność przewoźnika może zostać ograniczona, jeśli udowodni on, że śmierć pasażera lub szkody na jego osobie albo utrata lub uszkodzenie jego bagażu zostały spowodowane z winy lub zaniedbania pasażera.

Ograniczenia dotyczące różnych kwot odszkodowania nie mają zastosowania, jeżeli zostanie udowodnione, że szkoda wynikła z działania przewoźnika lub jego pracowników lub agentów lub wykonującego przewóz, z zamiarem wyrządzenia takiej szkody lub ze świadomością, że taka szkoda może prawdopodobnie mieć miejsce.

---

⁵ W przypadku widocznych uszkodzeń bagażu kabinowego pisemne zawiadomienie musi być przedłożone przed opuszczeniem statku przez pasażera lub w trakcie tej czynności, a w odniesieniu do każdego innego bagażu – przed jego odbiorem lub w trakcie. W przypadku uszkodzeń bagażu, które nie są widoczne, lub utraty bagażu, pisemne zawiadomienie powinno zostać dostarczone w ciągu 15 dni od dnia opuszczenia statku lub odbioru bagażu albo od dnia, w którym taki odbiór bagażu powinien był nastąpić.